

Číslo rozhodnutia: 2022/133:710-OAC
Spisová značka: 2021/133-OAC

Bratislava 03.02.2022

ROZHODNUTIE

Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo (ďalej len „agentúra“) v konaní o udelenie akreditácie študijného programu účastníka konania: Univerzita Komenského v Bratislave podľa § 4 ods. 2 písm. a) bodu 2 zákona č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zabezpečovaní kvality“) vo veci vedenej pod spis. zn. 2021/133-OAC na základe uznesenia výkonnej rady agentúry č. VR-41/21/2022 zo dňa 3. februára 2022 takto

rozhodla:

Žiadosť účastníka konania o udelenie akreditácie študijného programu **z a m i e t a**.

Odôvodnenie

Univerzita Komenského v Bratislave (ďalej aj ako „vysoká škola“) podala dňa 30. marca 2021 agentúre žiadosť o udelenie akreditácie študijného programu s názvom **učiteľstvo románskych jazykov a literatúr** (ID 10714) (ďalej len „žiadosť“).

Výkonná rada agentúry (ďalej len „výkonná rada“) na účely posúdenia predmetnej žiadosti schválila uznesením č. VR-34/9/2021 zo dňa 19. augusta 2021 návrh zloženia pracovnej skupiny výkonnej rady. Predseda výkonnej rady listom č. 2021/133-OAČ:2778/2021 zo dňa 13. septembra 2021 oznámil vysokej škole návrh jej zloženia v zmysle § 8 ods. 4 zákona o zabezpečovaní kvality.

Dňa 11. novembra 2021 sa uskutočnila návšteva vysokej školy za účasti členov pracovnej skupiny výkonnej rady (ďalej len „pracovná skupina“), zamestnanca agentúry a zástupcov vysokej školy. Predmetom návštevy vysokej školy bolo zo strany pracovnej skupiny a agentúry získanie potrebných informácií o študijnom programe v súvislosti s plnením štandardov pre študijný program (ďalej len „štandardy“).

Na základe expertného posúdenia podkladov k žiadosti o akreditáciu predmetného študijného programu pracovnou skupinou, informácií získaných návštevou vysokej školy, dostupných údajov a konzultácií so zainteresovanými osobami pracovná skupina vypracovala dňa 26. novembra 2021 hodnotiacu správu, v ktorej uviedla skutočnosti, ktoré boli podkladom pre jej závery, postup vyhodnocovania týchto podkladov, vyhodnotenie úrovne plnenia jednotlivých štandardov, zistené nedostatky, odporúčania pre účastníka konania a návrh rozhodnutia agentúry.

Pracovná skupina v hodnotiacej správe konštatovala záver, že účastník konania nespĺňa štandardy, a to požiadavky uvedené v čl. 2 ods. 4 a 9, čl. 6 ods. 1 a 3. Na základe uvedeného záveru pracovná skupina navrhla agentúre žiadosť účastníka konania o udelenie akreditácie študijného programu zamietnuť.

Účastník konania zaslal listom č. OV1163/2021 DI zo dňa 22. decembra 2021 svoje stanovisko v určenej lehote.

Účastník konania k záverom pracovnej skupiny týkajúcim sa konštatovania, že účastník konania neplní požiadavky uvedené v čl. 2 ods. 4 štandardov, uviedol, že návrh nového študijného programu vytvárala komisia pre vytváranie študijného programu a dekanou fakulty bola menovaná aj zástupkyňa relevantného subjektu praxe, ktorá na stretnutí s pracovnou skupinou potvrdila svoju spoluprácu ohľadne tvorby posudzovaného študijného programu. Ďalej uviedol, že z rovnakého dôvodu boli na stretnutie s pracovnou skupinou pozvaní aj ďalší zástupcovia relevantných subjektov praxe – Mgr. F. Schiavo, lektorka Talianskeho inštitútu v Bratislave, a Mgr. Z. Humayová, učiteľka francúzskeho jazyka na cvičnej škole, na ktorej študenti francúzskeho jazyka PdF UK dlhodobo vykonávajú prax. Ďalej účastník konania uviedol, že tvrdenie pracovnej skupiny uvedené v hodnotiacej správe, že s Mgr. Z. Humayovou bol vykonaný rozhovor, je nepravdivé, členovia pracovnej skupiny s Mgr. Z. Humayovou rozhovor nevykonali napriek tomu, že Mgr. Z. Humayová bola počas posudzovania na mieste online prítomná. Ďalej vysoká škola uviedla, že s menovanou ako externou zainteresovanou stranou príslušná katedra dlhodobo spolupracuje a jej pripomienky k zvýšeniu kvality prípravy študentov, budúcich učiteľov cudzieho jazyka, sú systematicky brané do úvahy už niekoľko rokov, prierezovo zvlášť v predmetoch zameraných na didaktiku konkrétneho románskeho jazyka. Účastník konania ďalej uviedol, že pracovná skupina na stretnutí nežiadala predloženie ďalších dôkazov. Vysoká škola ďalej vo svojom stanovisku uviedla, že členkou komisie pre vytváranie študijného programu bola aj študentka, ktorá pri preverovaní pracovnou skupinou potvrdila svoju účasť na príprave posudzovaného študijného programu, a keďže ide o nový študijný program, ktorý nemá študentov, v predmetnej komisii zastupovala názory študentov uvedená doktorandka, ktorá má dostatočné skúsenosti so štúdiom staršieho, ale podobného študijného programu v danom stupni vzdelávania. Vysoká škola ďalej poukázala aj na to, že pri príprave posudzovaného študijného programu bola významne zohľadnená spätná väzba na iné existujúce študijné programy pracoviska a postupy monitorovania a hodnotenia názorov študentov na kvalitu študijného programu boli špecifikované v opise študijného programu v bode 10. a) a vo vnútornej hodnotiacej správe v bode 2.4. Vysoká škola ďalej uviedla, že sa vo všetkých reálne možných prípadoch uskutočnilo zapracovanie pripomienok vo forme nového študijného predmetu, resp. aktualizácie obsahu, formy alebo metód predmetu. Vysoká škola k záverom pracovnej skupiny v súvislosti s posúdením plnenia čl. 2 ods. 4 štandardov uviedla, že tieto nie je možné považovať za relevantné, pretože pracovnou skupinou neboli na mieste preverené všetky skutočnosti, a preto účastník konania nesúhlasil so záverom pracovnej skupiny, že neplní požiadavky uvedené v čl. 2 ods. 4 štandardov.

Účastník konania ďalej vo svojom stanovisku nesúhlasil so záverom pracovnej skupiny, že vysoká škola neplní požiadavky čl. 2 ods. 9 štandardov. Konkrétne vysoká škola nesúhlasila s tým, že predmet Metodológia pedagogického výskumu obsahom a výstupmi vzdelávania v informačnom liste predmetu málo súvisí s kľúčovými kompetenciami pre výkon povolania pedagogického zamestnanca. V tejto súvislosti vysoká škola uviedla, že uvedený predmet je dôležitou zložkou naplňania výstupov vzdelávania. Vysoká škola ďalej nesúhlasila s hodnotením pracovnej skupiny, že v študijnom programe nie sú zaradené predmety z didaktiky, keďže medzi povinnými predmetmi bol zaradený predmet Didaktika románskych jazykov so zameraním na španielsky, taliansky a francúzsky jazyk, ktorý je v súlade so zameraním študijného programu, a študijný program okrem toho obsahuje predmety Metodika vyučovania španielčiny, Metodika vyučovania francúzštiny a Metodika vyučovania

taliančiny. Vysoká škola tiež poukázala na to, že didaktizácia konkrétnych obsahov je zahrnutá aj v mnohých ďalších predmetoch študijného programu.

Účastník konania vo vzťahu k záverom pracovnej skupiny v súvislosti s jej vyhodnotením, že vysoká škola neplní požiadavky uvedené v čl. 6 ods. 1 a ods. 3 štandardov, uviedol, že podľa jeho názoru je irelevantné, či prof. G. Domokos aktuálne pôsobí v iných študijných programoch, pretože pracovná skupina nepreverovala, v akých študijných programoch bude prof. G. Domokos pôsobiť po zosúladení. Vysoká škola tiež vo svojom stanovisku poukázala na to, že ani vysokoškolský zákon, ani štandardy agentúry nevyklúčujú plný pracovný úväzok osoby, ktorá nesie hlavnú zodpovednosť za študijný program na zahraničnej vysokej škole. Vysoká škola ďalej považuje za výhodu, že pracovník má medzinárodné skúsenosti a dokáže ich prenášať do vyučovania, ako aj porovnávať a hodnotiť rôzne systémy vzdelávania, a tým skvalitniť študijný program.

Vo vzťahu k výhradám pracovnej skupiny k publikačnej činnosti jedného z navrhovaných učiteľov zabezpečujúcich profilový predmet študijného programu vysoká škola poukázala na konštatovanie pracovnej skupiny týkajúce sa kolektívu vyučujúcich, že tento je podľa záveru pracovnej skupiny dostatočne perspektívny, čo sa týka skúseností na akademickej pôde a tiež z hľadiska vekovej udržateľnosti. V tejto súvislosti vysoká škola uviedla, že pôsobenie uvedeného učiteľa tzv. učiteľského základu možno zvážiť a z hľadiska dlhodobej perspektívy ho nahradiť.

Výkonná rada na svojom zasadnutí dňa 3. februára 2022 prerokovala žiadosť účastníka konania spolu s jej prílohami, hodnotiacu správu pracovnej skupiny a stanovisko účastníka konania k hodnotiacej správe pracovnej skupiny.

Pracovná skupina v hodnotiacej správe, ktorá bola predložená výkonnej rade, konštatovala zistenie nedostatku spočívajúceho v neplnení čl. 2 ods. 4 štandardov, a to z dôvodu, že na základe predloženej žiadosti a informácií získaných návštevou vysokej školy mala pracovná skupina za to, že vysoká škola nepreukázala, že do prípravy návrhu nového študijného programu boli zapojené relevantné subjekty praxe a zároveň vysoká škola nepreukázala, že ich podnety a pripomienky k študijnému programu boli zapracované do jeho návrhu. Výkonná rada na základe vyjadrenia vysokej školy k predmetnému záveru pracovnej skupiny mala za dostatočne preukázané, že vysoká škola do prípravy návrhu študijného programu zapojila relevantné subjekty praxe.

Výkonná rada na základe predloženej dokumentácie ďalej zistila nasledovné nedostatky:

1. Podľa čl. 2 ods. 9 štandardov odborný obsah, štruktúra a sekvencia profilových študijných predmetov a ďalších vzdelávacích činností študijného programu a podmienky na úspešné ukončenie štúdia umožňujú dosahovanie výstupov vzdelávania uvedených v profile absolventa a zaručujú prístup k aktuálnym vedomostiam, zručnostiam a kompetentnostiam, vrátane prenositeľných spôsobilostí, ktoré ovplyvňujú osobný rozvoj študentov a môžu byť využité v ich budúcom kariérnom uplatnení a v živote ako aktívnych občanov v demokratických spoločnostiach.

Podľa § 53a zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o vysokých školách“) učiteľský kombinačný študijný program sa uskutočňuje ako magisterský študijný program v študijnom odbore, ktorý má v názve slovo „učiteľstvo“ a akreditovaným študijným programom sa stáva vytvorená kombinácia z aprobácií vrátane predmetov pedagogicko-psychologického základu a didaktiky vyučovacích predmetov.

Výkonná rada v tomto konaní posudzovala žiadosť účastníka konania s prihladením na osobitosti uskutočňovania učiteľských študijných programov. Po posúdení predložených podkladov a na základe hodnotiacej správy pracovnej skupiny výkonná rada konštatovala, že odborný obsah, štruktúra a sekvencia predmetov pedagogicko-psychologického základu študijného programu nezaručuje prístup k vedomostiam, zručnostiam a kompetentnostiam uvedeným v profile absolventa a v opise študijného odboru. Výkonná rada ďalej na základe zistenia pracovnej skupiny za nedostatok študijného programu považovala nedostatočné zaradenie predmetov z didaktiky konkrétneho jazyka, ktorá podľa názoru výkonnej rady tvorí imanentnú súčasť učiteľských študijných programov v zmysle § 53a zákona o vysokých školách a výučby zameranej na prípravu budúcich pedagogických zamestnancov (učiteľov románskych jazykov).

Pracovná skupina v hodnotiacej správe tiež konštatovala, že v žiadosti vysokej školy nie je špecifikovaný obsah a nadväznosť pedagogických praxí a pri posudzovaní študijného programu počas návštevy vysokej školy účastník konania nepodal vysvetlenie, z akého dôvodu sú všetky informačné listy predmetov s názvom Pedagogická prax totožné a neobsahujú gradáciu náročnosti požiadaviek na výkon pedagogickej praxe študentov. Vysoká škola vo svojom stanovisku potvrdila, že v informačných listoch predmetov s názvom Pedagogická prax absentuje vyjadrenie gradácie požiadaviek na výkon pedagogickej praxe u študentov, ale zároveň deklarovala, že v praxi sa gradácia nárokov uskutočňuje, no vzhľadom na časový nápor pri príprave nového študijného programu došlo k mylnému skopírovaniu totožného textu a k mechanickej chybe pri finalizácii dokumentu. Výkonná rada na základe vyššie uvedeného zistenia pracovnej skupiny dospela k záveru, že sa stotožňuje s názorom pracovnej skupiny, ktorý uviedla vo svojej hodnotiacej správe, a takto navrhnutá pedagogická prax študentov neposkytuje dostatočné záruky osvojenia si pracovných postupov potrebných pre príslušnú úroveň kvalifikácie a nadobudnutia vedomostí, zručností a kompetentností relevantných pre výkon indikovaných povolání. Výkonná rada v tejto súvislosti konštatovala, že vysoká škola síce vo svojom stanovisku uviedla, že v praxi sa táto gradácia požiadaviek na výkon pedagogickej praxe u študentov uskutočňuje, no výkonná rada má za to, že toto tvrdenie účastníka konania je vo vzťahu k preukázaniu plnenia príslušnej požiadavky štandardov nedostačujúce. Vysoká škola týmto strohým vyjadrením nepreukázala, akým spôsobom sa uskutočňuje výkon praxe študentov ako ďalšej zo vzdelávacích činností študijného programu, ktorým by zaručovala pre študentov prístup k aktuálnym vedomostiam, zručnostiam a kompetentnostiam, vrátane prenositeľných spôsobilostí, ktoré ovplyvnia osobný rozvoj študentov a budú môcť byť využité v ich budúcom kariérnom uplatnení a v živote ako aktívnych občanov v demokratických spoločnostiach. Výkonná rada zároveň konštatovala, že vysoká škola mala možnosť vo svojom vyjadrení k hodnotiacej správe pracovnej skupiny uviesť skutočnosti súvisiace s uskutočňovaním výkonu pedagogickej praxe, no obmedzila sa iba na konštatovanie, že táto sa uskutočňuje a pri príprave študijného programu došlo iba k technickej chybe pri finalizácii dokumentu. Na základe vyššie uvedených skutočností výkonná rada konštatovala neplnenie požiadaviek uvedených v čl. 2 ods. 9 štandardov.

- Podľa čl. 6 ods. 1 štandardov vysoká škola zaručuje pre študijný program učiteľov, ktorých kvalifikácia, rozvrhnutie pracovnej záťaže, úroveň výsledkov tvorivých činností, praktické skúsenosti, pedagogické zručnosti a prenositeľné spôsobilosti umožňujú dosahovať výstupy vzdelávania, ktorých jazykové zručnosti zodpovedajú jazykom uskutočňovania študijného programu a ktorých počet a pracovná kapacita zodpovedajú počtu študentov a personálnej náročnosti vzdelávacích činností.

Podľa čl. 6 ods. 4 štandardov vysoká škola má určenú osobu, ktorá má príslušné kompetencie a nesie hlavnú zodpovednosť za uskutočňovanie, rozvoj a zabezpečenie kvality študijného programu alebo inak vymedzenej ucelenej časti študijného programu a zabezpečuje profilový predmet. Táto osoba pôsobí vo funkcii profesora v príslušnom študijnom odbore na ustanovený týždenný pracovný čas. Táto osoba zároveň nenesie hlavnú zodpovednosť za uskutočňovanie, rozvoj a zabezpečenie kvality študijného programu na inej vysokej škole v Slovenskej republike.

Pracovná skupina v rámci svojho posudzovania zistila z verejne dostupných informácií, že určená osoba nesúca hlavnú zodpovednosť za uskutočňovanie, rozvoj a zabezpečenie kvality študijného programu a zároveň vyučujúci študijného programu v čase posudzovania pôsobila na plný pracovný úväzok na zahraničnej vysokej škole (Pázmány Péter Catholic University v Budapešti). Táto skutočnosť bola potvrdená aj účastníkom konania priamo počas návštevy pracovnej skupiny v rámci posudzovania študijného programu. Výkonná rada na základe vyššie uvedeného zistenia pracovnej skupiny v súvislosti s posudzovaním personálneho zabezpečenia študijného programu konštatovala neplnenie požiadaviek uvedených v čl. 6 ods. 1 vo vzťahu k osobe nesúcej hlavnú zodpovednosť za uskutočňovanie, rozvoj a zabezpečenie kvality študijného programu (ďalej ako „OZŠP“), ktorá je zároveň učiteľom študijného programu (podľa prílohy č. 1a žiadosti vysokej školy) a zároveň participuje na zabezpečovaní profilových predmetov študijného programu. Vysoká škola podľa názoru výkonnej rady síce preukázala formálne naplnenie požiadavky štandardov uvedenej v čl. 6 ods. 4 štandardov, ktoré sa kladú na OZŠP, avšak výkonná rada má za to, že vysoká škola musí preukázať, že OZŠP bude reálne schopná vykonávať činnosti súvisiace s uskutočňovaním, rozvojom a zabezpečovaním kvality študijného programu a kvality vzdelávacieho procesu. Navyše táto osoba zabezpečuje aj profilové predmety študijného programu, preto je vylúčené, aby tá istá osoba zároveň pôsobila na plný pracovný úväzok na vysokej škole v zahraničí. V súvislosti s vyjadrením vysokej školy, ktoré uviedla vo svojom stanovisku, že považuje za výhodu, že pracovník má medzinárodné skúsenosti a dokáže ich prenášať do vyučovania, ako aj porovnávať a hodnotiť rôzne systémy vzdelávania, a tým skvalitniť študijný program, výkonná rada konštatovala, že víta otvorenosť vysokej školy k odborníkom s medzinárodnými skúsenosťami pri zabezpečovaní kvality študijných programov, avšak ak má vysoká škola ambíciu zabezpečovať nový študijný program, musí byť schopná agentúre preukázať splnenie požiadaviek štandardov týkajúcich sa personálneho zabezpečenia študijného programu. Ďalej výkonná rada pri posudzovaní plnenia požiadaviek štandardov vysokou školou neakceptovala argument vysokej školy, že keďže ani zákon o vysokých školách, ani štandardy agentúry výslovne nevylučujú pôsobenie OZŠP na plný pracovný úväzok aj na zahraničnej vysokej, je takéto súčasné pôsobenie OZŠP na dvoch vysokých školách akceptovateľné. Výkonná rada v tejto súvislosti konštatovala, že aj napriek skutočnosti, že takáto možnosť nie je explicitne vylúčená v štandardoch, resp. v zákone o vysokých školách, neznamena to, že je prípustné, aby osoba určená vysokou školou ako OZŠP mohla súčasne pôsobiť aj na zahraničnej vysokej škole. Výkonná rada vyhodnocuje plnenie štandardov navrhovaného študijného programu vysokej školy vždy jednotlivo a tiež v ich vzájomnej súvislosti a v tomto prípade z pohľadu personálneho zabezpečovania kvality predloženého študijného programu nemožno pripustiť súčasné pôsobenie posudzovanej osoby (učiteľa študijného programu) ako OZŠP a tiež ako osoby pôsobiacej na zahraničnej vysokej škole na plný pracovný úväzok. Na základe vyššie uvedených skutočností preto výkonná rada konštatovala, že vysoká škola podľa čl. 6 ods. 1 s poukazom na ods. 4 tohto článku štandardov nezaručuje pre študijný program učiteľov (OZŠP), ktorých rozvrhnutie pracovnej záťaže umožňuje dosahovať výstupy vzdelávania a zabezpečiť zodpovedne prostredníctvom OZŠP uskutočňovanie, rozvoj a zabezpečenie kvality

študijného programu. Výkonná rada takisto neakceptovala v súvislosti s vyššie uvedeným tvrdením vysokej školy argument, že podľa jej názoru je irelevantné, či prof. G. Domokos aktuálne pôsobí v iných študijných programoch, pretože pracovná skupina nepreverovala, v akých študijných programoch bude prof. G. Domokos pôsobiť po zosúladení. Výkonná rada v tejto súvislosti konštatovala, že pri posudzovaní študijného programu, o akreditáciu ktorého vysoká škola požiadala agentúru, je dôležitým vyhodnotenie plnenia požiadaviek štandardov týkajúcich sa aj personálneho zabezpečenia študijného programu, a to aj z pohľadu pracovnej vyťaženia a rozvrhnutia pracovnej záťaže navrhovaných učiteľov študijného programu. Zároveň výkonná rada konštatovala, že pre posúdenie návrhu nového študijného programu, ktorý vysoká škola predložila agentúre, je irelevantné, v akých iných študijných programoch bude osoba pôsobiť po uplynutí zákonnej lehoty na zosúladenie študijných programov so štandardmi agentúry za predpokladu, že vysoká škola bude v každom študijnom programe, ktorý uskutočňuje, plniť požiadavky štandardov vydaných agentúrou.

Výkonná rada na základe vyššie uvedených zistení dospela k záveru, že účastník konania nespĺňa štandardy pre študijný program.

Podľa § 30 ods. 7 písm. a) zákona o zabezpečovaní kvality agentúra žiadosť zamietne, ak pri posudzovaní žiadosti zistí, že účastník konania nespĺňa štandardy pre študijný program.

Na základe uznesenia výkonnej rady č. VR-41/21/2022 zo dňa 3. februára 2022 agentúra žiadosť účastníka konania zamietla tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie: Proti rozhodnutiu agentúry možno podať agentúre námietky, a to v lehote do 15 pracovných dní odo dňa, keď bolo rozhodnutie agentúry účastníkovi konania doručené.

prof. Ing. Robert Redhammer, PhD.
predseda výkonnej rady